

Corina
Bomann

PLAŠTAKĒS SALA

Sofoklis

Corina Bomann

Plaštakės sala

Romanas

Iš vokiečių kalbos vertė
Zita Baranauskaitė-Danielienė

Sofoklis

Vilnius, 2015

Turinys

Prologas
Tremeino dvaras

9

Pirma knyga
Paslaptis

17

Antra knyga
Plaštakių sala

149

1888 metų vasario 15

Mieliausioji Greise,

nežinau, ar atleidai man. Manau, ne. Bet negaliu kitaip, todėl rašau.

Regiu tave, sėdinčią kambaryje prie lango, žvelgiančią į ūkanose skendintį parką ir vis sukančią galvą, kaip šitaip viskas nutiko. Išties. Galiu pasakyti tik tiek, kad iš visos širdies gailiuosi.

Tau išvykus čia viskas labai pasikeitė. Labai tavęs pasiilgau! Manau, ir tėtis pasiilgo, nors ir neprisipažįsta. Jis valandų valandas tūno darbo kambaryje, vienas pats, su niekuo nesikalbėdamas. Mama nuogaustauja, kad šitaip jis visai sulaukės. (Žinai gi, kaip ji mėgsta viską sutirštinti!) Tad karštligiškai stveriasi veiklos ir bando surengti šventę – tėčiui prablaškinti. Nors iš tiesų jai viena terūpi – ar daug žmonių pasiekė tas skandalas.

Galbūt dabar apmaudžiai šyptelėjai. O gal to laiško net neskaitei – neatplėšusi švystelėjai į pleškantį židini. Kuo nuoširdžiausiai tikiuo-

si, kad išklausysi mane, nes noriu pasakyti tai, kas tau galbūt suteiks vilties.

Tau išvykus jis prislinko prie mano lango ir pasakė netrukus vyksiąs pas tave. Patvirtindamas įdavė man tai, ką turėčiau išsaugoti tau, nes jis dabar jau nebeturi kur prisiglausti. Jis pasiryžęs, visai kaip pasakose, pagrobtį tave iš tų senų mūrų, o tada jūs gyvensit laimingai.

Miliausioji sese, kad ir kas nutiktų, judu esate čia visad laukiami. Ir jei užgriūtų bėda, mano durys jums visada atviros – amžinai jums liksiu skolinga.

Nuoširdžiausiai mylinti
Viktorija

Prologas

Tremeino dvaras

1945

Lietingą spalio popietę prie seno dvaro pasirodė jauna moteris. Parkas skendėjo rūke, gluosniai niūriai svarino permirkusias šakas, nuo jų krapnojo lietaus lašai. Nurudę rudens lapai kraštavo kadaise puoselėtus takus, stirksojo pavieniui seniai nepjautoje žolėje.

Įtempusi akis, žvilgsniu slysdama pro išvargusio veido atspindį laukųjų durų langelyje, nepažįstamoji įsižiūrėjo vidun. Paskambino kartą, paskui dar – niekas neatidarė. Nors aiškiai girdėjo viduj esant žmonių. Ji nekantravo, nerimastingai laukė.

Trečią kartą paspaudė mygtuką – bergždžiai. Jau gręžėsi eiti. Bet tada pasigirdo žingsniai, o po akimirkos tarpduryje pasirodė tarnaitė su vardo kortele ant uniformos – Linda. Griežtai nužvelgė atvykėlę – gausybę tokių karo negandų genamų moterų buvo mačiusi. Juodi susivėlę plaukai, išblyškęs veidas. Tamsūs ratilai apie akis liudijo kentus badą ir kitokius nepriteklius. Sunkūs darbo batai – keliais numeriais per dideli – kryptinėjo į šalis. Po purvinais drabužiais, skylėtu neperšlampamu apsiaustu pūpsojo pilvukas.

– Apgailestauju, visai neturime vietos, – šalta tarstelėjo Linda.

Žmogysta ištiesė purviną nuzulintą voką:

– Prašom perduoti namų šeimininkei.

Žodžius tarė negrabiai – nebuvo pratusi kalbėti angliškai, bet reikliai – susitaikiusiam su gyvenimu gatvėje žmogui toks ryžtas nebūdingas. Linda klausiamai pažvelgė į tą keistą moterį, bet ši stovėjo įsmeigusi į ją akis ir nė neketino trauktis. Tarnaitė paėmė voką.

– Prašom kiek palūkėti.

Tas „kiek“ gerokai užtruko, bet moteris nesitraukė nuo durų – stovėjo lyg suakmenėjusi. Nemindžikavo, neprišėdo, nors taip būtų patogiaus, ant žemų akmeninių turėklų. Tik švelniai glostinėjo pilvą, kuriame glūdėjo didžiausias jos turtas. Dėl to po širdim spurdančio kūdikio iškęstų bet kokį vargą, bet kokį pažeminimą.

Šįkart tarpduryje pasirodė nebe tarnaitė, o dvi moterys. Viena maždaug penkiasdešimties, juodrusvių plaukų, kita gal atvykėlės amžiaus, rusvų plaukų. Nors karas ir jų neaplenkė, sprendžiant iš sveikų apvalainų veidų, gyveno jos gan neblogai.

– Jūs Beatričė? Beatričė Jungbliūt?

Jaunoji moteris linktelėjo:

– Taip. Helenos duktė. O jūs Stanik, taip?

– Aš Deidrė Stanik, o čia mano duktė Emilė Vudhaus, – tarė vyresnioji, kurios dukra buvo kaip iš akies traukta motina.

Pajutusi, kad nėra laukiama, Beatričė vangiai linktelėjo. Bet juk nebuvo iš ko rinktis. Jos pačios gyvenimas jai nerūpėjo, pastaruoju metu gyvybei taip dažnai kildavo grėsmė, kad liovėsi bijojusi mirties. Bet vaikui juk privalu išvysti dienos šviesą ir pasidžiaugti vos prieš kelis mėnesius paskelbta taika.

Kai jau buvo gana ištyrinėjusios viena kitą, vyresnioji paklausė:

– O kur Helena?

– Žuvo per antskrydį, mano vyras taip pat, – tarė moteris.

– O kaipgi tu? – sunerimo Emilė.

– Spėjau pasislėpti, – tarsi bandydama apsaugoti kūdikį, uždėjo rankas ant pilvo. – Mama sakė, kad susirasčiau jus, jei kas nutiktų.

Tuodvi moterys susižvalgė, tada Deidrė paklausė:

– Ar turi kokius tapatybę patvirtinančius dokumentus?

Beatričė papurtė galvą:

– Sudegė, kai apšaudė bombonešis.

Galėjau to tikėtis, pamanė. Dabar jos atsikratys manimi. Kodėl gi turėtų tikėti? Viskas bergždžiai, tie popieriai, kuriuos turiu, – vien tuščios viltys, seniai užmirštas pažadas.

– Na gerai, eikš vidun, tada ir pasikalbėsime.

Vos žengus į ilgą koridorių, kuriuo nusekė toms moterims pavymui, padvelkė karboliu ir mirtimi. Pūlingoms žaizdoms užsitraukti veikiausiai stigo vaistų ir dezinfekavimo priemonių.

– Jau treji metai šiuose namuose įsikūrusi ligininė, – nu-traukė nemalonią tylą Emilė. – Kiekvienas plotelis buvo nu-gultas. Būk gera, nepyk, kad Linda nenorėjo tavęs įsileisti. Karo pabėgėliai, išbadėję pavargėliai dabar čia plūste plūsta.

Suglumusi Beatričė nudelbė akis į purvinus batus:

– Apgailestauju.

– Jau susitaikėme su tuo, – taikiai tarė glustelėjusi plaštaką prie Beatričės peties. – Gerai, kad atvykai čia.

Išgirdus tai Beatričei ėmė svaigti galva. Ar apskritai yra kur nors tokia vieta, kur ji ir jos vaikas galėtų prisiglausti? Tai, ką vadino gimtine, dabar virto krauju sumirkusiais griuvėsiais.

Virtuvė buvo gana erdvi, bet dabar šioje dėžių, spintų ir kitokių baldų prigriztoje patalpoje beveik nerastum kur pa-sisukti. Dauguma daiktų, kad būtų saugiau, stirksojo sukrauti vieni ant kitų. Tik pačiame virtuvės vidury buvo tuščias plote-lis apie viryklę ir stalą su keturiomis kėdėmis.

– Baisu, bet ilgainiui apsibranti, – imdama iš indaujos tris puodelius atsiduso Deidrė. – Anksčiau turėjau tarnų, bet per

karā žmogus prarandi ne tik laisvę, bet ir privilegijas. Dabar prie vieno stalo sėdame kartu su savo, tiesa, jau nebedirbančiais pas mus, tarnais.

Beatričė lyg ir prisiminė jos šeimą anksčiau turėjus tarnaitę. Pastarųjų metų išgyvenimai taip viską nustelbė, kad ji vargiai įstengė prisiminti, kaip atrodė namai, kuriuose anuomet gyveno, kokie buvo kambariai, kokius drabužius tada vilkėjo, kaip jie apskritai iki tos beprotybės gyveno.

– Kas ta duris atidariusi moteris? – lėtai sėsdama ant kėdės paklausė Beatričė.

– Linda – mano tarnaitė. Uniforma – tai tik formalumas, iš tiesų ji dirba ligoninėje. Mudvi su dukra taip pat kiek galim prisidedam.

Deidrės žvilgsnis nuslydo Beatričės pilvu.

– Ir aš galėčiau prisidėti, – pasisiūlė Beatričė, bet teta tik papurtė galvą.

– Nebent virtuvėje pagelbėtum – tik jau ne ligoninėje. Ten pavojinga – dar kokį užkratą pasigausi, juk taip ir kūdikį gali prarasti.

Deidrės tiesmukumas baugino Beatričę, ją ir vėl apniko abejonės. Jei sėdi su jomis sendaikčiais užgrioztoje virtuvėje, dar nereiškia, kad esi jų šeimos narys.

Deidrė vėl žiojosi kažką sakyti, bet ant viryklės jai už nugaros šaižiai sušvilpė virtuvas. Ji pakilo, užplikė arbatiniame arbatos. Arbatos aromatas veikė raminausiai. Tas kvapas Beatričę visad maloniai nuteikdavo. Pabėgėlių stovykloje, kurioje apsistojo persikėlusį per Oderį, jis primindavo gimtinę. Tokio mis akimirkomis prieš akis iškildavo namai, močiutės Greisės rožynas, nedidukas šiltnamis, kuriame ši augino egzotiškas gėles. Nugrimzdusi į savo mintis močiutė jame išsėdėdavo kiauras valandas – žvilgsnis įbestas į jostro krūmą, rankoje nedidelis lapelis, kaip sakė mama, horoskopas.

– Tai tik varganas Asamas, nieko kita, deja, neturime.

Deidrės balsas, ant stalo statomo puodelio klaktelėjimas pažadino iš prisiminimų.

Sklidiname arbatos puodelyje ryškėjo smulkūs glazūros įtrūkiai, lyg tamsuojančios gyslos išraizgę sienelės.

Asamas, Dardžilingas, Ceilonas. Prieš akis ir vėl iškilo močiutės virtuvėje surikiuotos dėželės su tvarkingais užrašais. Popieriaus lapeliuose rūpestingai išvedžiotos raidės, juosiamos arbatmedžio lapų ir žiedų stilizuoto ornamento. Dabar iš tų dėželių, kapitono namų prie Baltijos, močiutės sodo ir šiltadaržio vien nuolaužos ir griuvėsiai belikę.

Tylomis gurkšnojo moterys arbatą, kiekviena paskendusi savo mintyse. Deidrės žvilgsnis klydinėdamas nuslydo į tolį, Emilė tiriamai žvelgė į Beatričę, o ši nieko kita nematė – tik prieš akis iškilusį močiutės veidą.

Keista, kad ją, o ne mamą dabar prisiminiau, dingtelėjo, o prieš akis vis labiau ryškėjo subtilių bruožų veidas, sodriai rausvi, kaip daugumos škotų, plaukai, balta, kiek pataškuota strazdanų oda. Kaip vaikystėje pavydėjo močiutei to šviesumo, skaistumo! Jos mama Helena, o ir ji pati buvo tamsaus gymio – juodaplaukės, įkypų akių, pasak močiutės, paveldėtą iš senelio. Bet senelis – jis buvo kapitonas – mirė Beatričei dar negimus.

– Šiandien liksi čia, – atsipeikėjusi iš apmąstymų pareiškė Deidrė. – Paklosim tau mano dukters kambarį, Emilė šianakt pamiegos pas mane.

– Bet... – žiojosi Emilė, labiau linkusi dalytis kambarį su atvykėle.

– Jokių kalbų, viešniai reikia atskiro kambario, – dėbtelėjo Deidrė ir ginčas nė neužsimezgęs tuoj nutrūko. – Lipk į viršų ir parodyk Beatričei kambarį. Ir viską paruošk. Aš tuo tarpu nueisiu į ligoninę.

Ji atsistojo ir tvirtu, sparčiu žingsniu išėjo pro duris. Jaunosios moterys baugiai susižvalgė.

– Labai gaila dėl tavo mamos ir vyro, – kiek patylėjęs tarė Emilė ir spustelėjo įjuodusią Beatričės plaštaką. – Nepaprastai skaudu prarasti tuos, kuriuos myli.

– Ir tu per karą kažką praradai? – paklausė Beatričė, nors pažiūrėti Emilė atrodė gan sveika ir patenkinta.

Jos šypsena sustingo.

– Taip, – linktelėjo įbedusi akis į puodelį. – Kūdiki.

– Žuvo per antskrydį?

Beatričė žinojo, kad Londonas buvo bombarduojamas.

Emilė papurtė galvą:

– Persileidimas penktą nėštumo mėnesį. Mano vyras jau buvo fronte. Nė nežinau, ar jis dar gyvas. Turbūt mano, kad mūsų vaikas jau bėginėja.

„Tai štai kodėl ji tokia jautri man, – dingtelėjo Beatričiai. – Jos pečius slegia ne ką lengvesnis kryžius.“

– Bet apie tai verčiau paskui pasišnekėsim, – Emilė atsiėjo ir, tarsi gindamasi nuo prisiminimų, karčiai šyptelėjo. – Eime, parodysiu kambarį. Ten jauku, o ir vietos mums abiem pakaktų, bet jei mama nori, kad naktį jai paknarkčiau...

Emilė ilgai vedėsi ją koridoriais. Praėjo pro buvusią pokylių salę, dabar joje stovėjo surikiuotos lovos, ant grindų buvo pritiesta čiužinių. Tada pakilo laiptais. Ir antro aukšto koridoriai buvo užgriozti iš kambarių suneštais baldais ir dėžėmis. Kai per vieną iš dėžių perbraukė pirštais, pasigirdo tylus tilindžiavimas – gal stiklo, gal krištolo. Čia sukrauti ir sustumti daiktai, veikiausiai kaip ir žmonės, laukė karo pabaigos.

– Štai čia.

Emilė atlapojo plačias dvivėres duris. Kambarys buvo šiltas ir gan tvarkingas. Gėlytėmis marginti tapetai, tiesa, dabar gerokai pablukę, liudijo ankstesnę šio kambario prabangą. Aukštus langus dengė kiek pageltusios užuolaidos, po palangėmis

nusukti į sieną buvo sudėti paveikslai, paaukuoti jų rėmai tvykčiojo šviesoje.

Keisčiausias baldas čia buvo lova. Tokios masyvios, plačios lovos kone per pusę kambario Beatričė dar nebuvo mačiusi. Ant dviejų kėdžių atkalčių buvo prikrauta drabužių – matyt, dažniausiai Emilės vilkimų. Drabužių spintos durys praviros – lentynos prigrūstos visokiausių daiktų.

– Nori, padovanosiu tau kokį drabužį, – pasiūlė Emilė. – Tas, kur vilki – išvien lopai.

– Ačiū, aš...

– Eikš!

Priėjusi prie komodos Emilė ištraukė stalčių. Ten buvo prikrauta visokiausių drabužių – apatinių, palaidinių, sijonų, megztinių ir net šalikų.

– Ko norėtum?

– Aš...

– Nesidrovėk!

– Nežinau, ar man derėtų čia likti. Tavo mama...

– Ak, ma tikrai atsileis, pamatysi, – Emilė ištraukė iš stalčiaus subtiliai siuvinėtą rožinę palaidinę su jūreviška apykakle. – Manau, tau ji labiau tiktų nei man. Nė nežinau, kodėl nusipirkau – tik pažiūrėk į mano plaukus. Rausva ir rožinė – juk susipjaus.

Beatričiai nė nespėjus atsimosuoti, Emilė pridėjo palaidinę jai prie krūtinės.

– Juk sakiau! Prie tamsių plaukų ir gelsvos odos ta spalva kur kas labiau tinka.

– O pilvas? – gynėsi Beatričė. – Po kelių savaitų nebetilpsiu.

– Per tą laiką numegsiu tau megztinį. Be to, tu daug grakštesnė už mane, šalia tavęs jaučiuosi kaip dramblys!

Moterys susižvalgė – ir prapliupo juoku.

Emilė tol traukė iš stalčiaus drabužius, kol surado Beatričiai dar ir sijoną, megztinį, paskui apatinius, puskojines.

– Batus tau irgi gausiu. Ką tik surinkome labdarą, jei rasiu tinkamus, atidėsiu tau.

Kai Emilė išėjo, negalėdama atsitokėti nuo tokio bičiuliškumo Beatricė iš lėto atsėdėjo ant lovos. Juto švelniai išsigaubiant minkštą čiužinį, nuo paklodės sklindantį levandų kvapą. Tada išsitiesė lovoje – ir pagaliau pasijuto saugi. Nors ir nežinojo, ar ilgai galės čia pabūti.

Kai nešina vandeniu grįžo Emilė, Beatricė jau nebeįstengė atplėšti apsunkusių vokų.

Naktį Beatricė pašoko iš baisaus sapno. Ir vėl regėjo, kaip žmonių spūsty jos motina ir vyras tolsta, kaip ta grūstis įtraukia juos ir kone trempia, o ją pačią trukteli kažkieno rankos ir, gaudžiant virš galvų bombonešiams, tempia į krūmus. Bejėgiškai ji žvelgia, kaip į pabėgėlių tirštumą krinta sviediniai, kaip motina ir vyras, dėl astmos išvengęs mobilizacijos, pradingsta po virstančiais kūnais.

Ji kilstelėjo galvą – vis dar manė esanti amerikiečių įkurtoje pabėgėlių stovykloje. Pajuto sklindant šilumą, pamatė židiny žioruojant nuodėgulus. Aukšti langai – už jų nedrumsčiama ramybė. Tik priešpilnio mėnulio šviesa smelkiasi pro miglos ir lietaus debesų draiskaną.

Koridoriuje pasigirdo tylūs žingsniai. Klaktelėjo užveriamos durys. Paskui iš už sienos atsklido slopūs balsai. Žodžių Beatricė negalėjo atskirti, tad sunerimusi prisislinko prie sienos ir pridėjo ausį prie išblukusių, keistą kvapą skleidžiančių tapetų.

– Iš kurgi galime žinoti, kad tai tikrai ji? Tą laišką juk ir rasti galėjo.

Tai buvo Deidré. Apie tai Beatricė nepagalvojo. Bet kurgi dar galėtų eiti? Čia, Anglijoje, juk nieko nepažįsta.

– Nemanau, kad rado tą laišką, – gynė ją jaunesnioji. – Jis nieko vertas. Manai, kokia bastūnė galėtų iš jo pasipelnyti?

– Bet paramos tikėtis galėtų.
– Tačiau turėtų pagalvoti ir apie tai, kad mes tą žmogų pažįstame, – nenusileido Emilė. – O jos plaukai, ar nematei? O veidas?
– Yra begalės juodaplaukių merginų, gal ji tuo tik pasinaudojo.

– Mama! – neapsikentė Emilė. – Negi nematai? Juk tai aki-vaizdu. Ji – tik vaikaitė, netgi ne dukra, bet tai vis tiek matyt.

Kas matyt, svarstė Beatričė, trumpam užmiršusi gerklę tvilkantį troškulį. Širdis staiga pradėjo pašėlusiai daužytis ir balsai, sakytum, nutolo. Tos moterys žino kažką, dingtelėjo, kažką, ko ji pati nė nenumano. Bet ką gi būtent?

Stojo tylą. Gerokai palūkėjus Deidrė tarė:

– Ar žinai, kad mūsų atsargos normuojamos?
– Prisimink, ką močiutė Viktorija sakė, – paprieštaravo duktė.

– Taip, tai... – ji žiojosi sakyti, bet neįstengė, žodžiai strigo gerklėj. – Viskas absurdas!

– Kad ir kaip būtų, jai mirštant juk žadėjai, kaip ir ji kažkada savo seseriai, kad bėdai ištikus pasirūpinsi Greisės palikuonimis.

– Geriau jau būtų to nedariusi, – suirzusi Deidrė nutilo, tada pasigirdo žingsniai. – Na gerai, tegu pagyvena, kol gims kūdikis. Tada žiūrėsime. Tai, kad jai ir jos kūdikiui suteiksime pastogę, jau ir bus pareigos atlikimas. Kai tokia sumaištis, ilgiau čia juodviejų laikyti negalėsime.

– Bet sumaištis kada nors pasibaigs...

Matyt, koks nors Deidrės judesys privertė dukterį nutilti.

Negi suprato, kad klausausi, sunerimo Beatričė. Ne, negali būti – juk kvapą sulaikiusi sėdėjo lyg suakmenėjusi prigludusi prie sienos.

– Tegu pabūna, pagimdys – tada žiūrėsime. Kaip matei, visi mūsų planai perniek nuėjo, todėl dabar juo labiau nederėtų persistengti.

Paskui įsivyravo tylą. Moterys veikiausiai sugulė į lovas – nė nebandydamos taikytis, net ir labos nakties viena kitai nepalinkėjusios.

Atslūgus įtampai Beatričė ir vėl pajuto gerklės peršulį. Vandens. Man būtinai reikia atsigerti.

Sukandusi dantis palengva atsitraukė nuo sienos. Atsitėpus iš tokios nepatogios padėties maudė nugarą, tempė jau visas mėnuo ištinusias kulkšnis. Jei ne tas įkyrus troškulys, jei įstengtų negalvoti apie vandenį, būtų dabar ir vėl išsitiesusi ir pasistengusi užmigti. Bet juk neužmigs, kol negaus atsigerti.

Už durų apgraibomis susirado jungiklį, paspaudė – šviesa neužsidegė. Nėra elektros, o gal jos tiekimas normuojamas? Beatričė prisiminė jų virtuvėje buvus didelę saugiklių dėžę – prireikus saugikliai būdavo išsukami.

Koridorius lopais buvo apšviestas blausios mėnesienos. Beatričė netruko susivokti: pereiti koridorių, laiptai žemyn, tada į dešinę – antros durys. Vėl pereiti koridorių, paskui arbatos aromatas.

Lipo žemyn sulaikiusi kvapą. Buvo visai lengvutė, bet laiptai statant koją vis girgždėjo. Ant paskutinės pakopos troškulys taip priveikė, kad iš silpnumo ji net susverdėjo – teko stabtelėti. Iš kurgi čia šviesa? Užsimerkė – vis tiek šviesos pliūpsniai prieš akis.

Širdis daužėsi, įsitvėrė turėklų. Akies krašteliu lyg ir matė kažką judant. Kažkokį pavidalą, gaubiamą blausios šviesos, besismelkiančios pro pobūvių salės stiklines duris.

– Ar viskas gerai, mis?

Mechaniškai norėjo sakyti „taip“, bet nepajėgė. Nė žodžio neįstengė išspausti.

– Mis, aš daktaras Sejersas, – tarė jai prieš akis šmėstelėjęs vyras. – Padėsiu jums.

Pakirto kojas, apgaubė tamsa.

Pirma knyga

Paslaptis

1

Berlynas, 2008 metų balandis

Diana Vagenbach pabudo rausvai ryto šviesai slystelėjus veidu. Sudejavusi atsimerkė, bandė susivokti. Šalia esančio žiemos sodo didžiulius langus temdė kieme augančios išlakios liepos šešėlis. Ant tamsraudonio kilimo, patiesto ant parketo, ryškėjo šviesos ploteliai. Tvyrojo keistas kvapas. Lyg būtų kas papylęs alkoholio.

Apsižiūrėjusi Diana susivokė gulinti ant balta oda aptrauktos sofos – nė nenusirengusi vakarykščiai vilkėtų drabužių. Prakaitu sumirkusių juodų plaukų sruogos buvo prilipusios prie kaktos ir skruostų, lūpos – iki peršulio išdžiūvusios.

– O Dieve, – sudejavo pakėlus galvą.

Rankas ir kojas maudė, lyg per naktį būtų tampiusi dėžes. Nugara, ilgai gulėjus nepatogia poza, – nutirpusi.

Atsisėdusi ir atsišliejusi sofos atkaltės, pašiuropo. Butas atrodė lyg po mūšio – ne vakarėliui praūžus, o dėl to, kad vakar ji nesusivaldžiusi pratrūko siautėti. Išsigandusi pasitrynė akis ir skruostus.

Iš tikrųjų Diana buvo ramaus, net pernelyg pakantaus būdo, kaip manė jos pažįstami. Vakar pamatė savo vyrą Filipą su ta moterimi. Na taip, tokia tarnyba – privalu dalyvauti posėdžiuose, net po darbo. Bet kam gi aistringai bučiuoti pašnekovę ir geidulingai glamonėt krūtis.

Verčiau jau pabūsiu namie, kilstelėjusi galvą ir pamačiusi ant rankų mėlynių, pamanė Diana. Nors ne, eisiu į Štamo res-

toranā – po sunkaus darbo, manau, nusipelnīu ko nors ypatingesnio.

Pakilusi nuo sofos pajudino sustingusius sąnarius, mintimis purbėjo vakarykščius įvykius.

Na taip, ji neišdrįso toje kavinėje Filipui visko išsakyti. Nepastebėta nėrė lauk. Parlėkė į namus, įsiutusi trenkė durimis ir kritusi ant sofos prapliupo raudoti. Kaip jis taip galėjo!

Išsiverkusi ėmė blaškytis po namus ir svarstyti: ar buvo anksčiau kokių požymių? Ar ji galėjo numanyti? O gal apsiriklo, gal tas bučinyš visai nekaltas?

Kaipgi nekaltas – toli gražu. Jei jau atvirai: juodviejų santykiai jau senokai pašlijo, tereikia kokio stipresnio gūσιο – ir tas pasviręs laivas apvirs.

Siuntė vieną prakeiksmą po kito. Priekaištavo, grasino, plūdo, reikalavo. Bet kai pamatė priešais stovint Filipą ir žvangčiojant raktais, visi ketinimai nuėjo perniek. Užuoat kėlusi sceną, tik nužvelgė jį ir ramiai paklausė, kas ta moteris, kurią jis taip aistringai glėbesčiavo.

– Brangioji, aš... ji...

Jis tikino, kad tai pažįstama – tikrai, bet ji tuo netikėjo. Visada gebėdavo perprasti melą. Net vaikas būdama susivokdavo, kada žmonės sako netiesą. Kartais net ir močiutės seserį Emilę sugaudavo kažką slepiant.

– Dink! – tik tiek įstengė išspausti.

Dink. Tada apsisuko ir nuėjo į žiemos sodą. Prieš žengdama į mėnesienos apšviestą sodą pakėlė akis ir žvilgtelėjo į veidrodį – už nugaros trinktelėjo durys.

Teliko kristi į lovą ir įsikniaubus į pagalvę išsiraudoti. Bet Diana to nepadarė.

Kitą dieną suvokė, kad elgėsi drastiškai. Ne, ji nė neketino gulti. Pradėjo nuo vazos – iš įsiūčio suklikusi tėškė šią į sieną. Tada prišokusi prie valgomojo stalo stvėrė kėdę. Iš visų

jėgų užsimojusi šveitė per kambarį – pažiuro stiklinio stalo ir spintos, kurioje buvo sustatyti Filipo apdovanojimai, stiklai. Kliudė, matyt, ir *Single Malt* viskį, nes dabar ant kilimo ryškėjo gelsvai ruda dėmė.

Verčiau jau būčiau jį išgėrusi, sarkastiškai šyptelėjo. Tada nereikėtų draudėjams aiškinti, kas čia nutiko.

Šukės grėsmingai žybčiojo, užmintos traškėjo po kojomis. Nepakenktų palįst po dušu – atgaučiau pusiausvyrą ir atvėsinačiau jausmus.

Nusirengusi apsižiūrėjo veidrodyje. Esi juokinga, pagalvojo. Gal vertėtų paklausti savęs, ko gi tau trūksta.

Nepasakytum, kad jai trisdešimt šešeri. Baigia trečią dešimtį, manytų koks pašalietis. Žilų gijų, pasak reklamos, atsi-randančių įpusėjus ketvirtą dešimtį, nė ženklo. Juodut juodutėliai plaukai krinta ant pečių. Pečių ir rankų oda, bendradarbių ir draugių pavydai, gelsva, lyg saulėje įdegus. Kitų kūno vietų oda blyškesnė – šis, nors ir nemankštinamas, bet grakštus kūnas, sakytum, prašyte prašėsi saulės, kad visa oda įgautų lygų atspalvį.

Atostogų, atsiduso lipdama į dušo kabiną. Gal kelionė padėtų užsimiršti ir nusikratyti šito purvo.

Šilta vandens čiurkšlė gaivino pojūčius, bet ir skrandis, deja, ėmė dilgčioti. Na, kūną nusiprausti, plaukus išsitrinkti gali – vanduo nuplaus visas nakties žymes, bet juk kaip buvę niekad jau nebus.

Suskambo telefonas. Diana nė neketino atsilipti. Turbūt Filipas – dabar pradės nevykusiai atsiprašinėti. Ar, dar blogiau, paklaus, kaip sekasi. Ji juk išsijungė mobilųjį, tad jam nieko kita neliko – tik paskambinti į namus.

Telefonas vis netilo. Jai dingtelėjo – gal tai Eva Mencil, jos bendradarbė iš advokatų biuro. Įsisupusi į melsvą bajorą

rankšluostį suskubo iš vonios. Nuėjusi į prieškambarį pakėlė ragelį. Jei Eva, pasakysiu, kad šiandien į biurą neateisiu.

– Vagenbach.

– Misis Vagenbach? – perklausė skambintojas, tardamas jos vardą „Vėgenbak“.

Diana iš nuostabos net žioptelėjo:

– Misteri Grynai?

Tetos liokajus prastai kalbėjo vokiškai, tad Diana prabilo angliškai:

– Džiugu jus girdėti, misteri Grynai. Ar viskas gerai?

Kiek laiko praėjo nuo to karto, kai kalbėjosi su teta? Ar su liokajumi, kuris tąkart buvo savotiškas tarpininkas – laikė telefono ragelį prispaudęs tetai Emilei prie ausies, nes po insulto rankos jai nebepakluso.

– Bijau, kad nieko gero jums nepasakysiu.

Tie žodžiai Dianai buvo lyg kirtis į paširdžius.

– Negąsdinkit, misteri Grynai, geriau sakykit, kas nutiko.

Liokajus kiek padelsęs pranešė liūdną žinią:

– Jūsų tetą prieš porą dienų, deja, ištiko antras insultas. Dabar ji Londono Švento Džeimso ligoninėje, bet gydytojai negali pasakyti, ar ilgai ji ištvers.

Tarsi norėdama atsiginti nuo tokios blogos žinios, Diana užsispaudė burną delnu ir užsimerkė. Bet suvokimas, kas įvyko, jau įsismelkė į sąmonę. Prieš akis iškilo veidas senos moters, kurios rausvi plaukai vis bluko bluko, kol nubalo iki sniego baltumo. Raukšlėm apėjusios lūpos maloniai šypsojo. Kiek metų buvo tetai Emilei? Dianos močiutė, Emilės antros eilės pusseserė, nors juodvi ir buvo bendraamžės, senų seniausiai mirusi.

– Misis Vagenbach? – misterio Gryno balsas lyg vėjo gūsis nupūtė visas mintis.

– Taip, aš čia. Aš tik... sukrėsta. Kaipgi šitaip?

– Jūsų teta sulaukė garbaus amžiaus, misis Vagenbach, o gyvenimas, kiek galiu spręsti, nelabai ją lepino. Mano mama sakydavo, kad žmonės lyg žaislai – anksčiau ar vėliau jie vis tiek sulūžta, – sakytum, išvydęs savo motiną, jis trumpam nu-tilo. – Jums reikia atvažiuoti. Madam man prisakė atvesti jus, kol dar nebus galutinai praradusi sąmonės.

– Ji kalbėjo su jumis? – suspingčiojo menkutė, gležnutė vil-ties kibirkštėlė. Gal gydytojai dar įstengtų atgaivinti? Mirtinai pavojingas tik trečias insultas – argi ne taip sakoma?

– Taip, bet ji labai nusilpusi. Jei ketinate paklusti jos prašy-mui, turėtumėte, jei tik galite, dar šiandien atskristi. Jei atvyk-tumėt, pasitikčiau jus oro uoste.

– Taip, aš... aš atvyksiu. Aš... man reikia pasitikslinti, kada lėktuvas ir ar yra vietų.

– Gerai, – atitarė liokajus. – Būkite maloni, praneškit elek-troniniu paštu, kada tiksliai atvyksite. Nenorėčiau, kad mirk-tumėt Lietuje.

– Jūs labai malonus, misterį Grynai. Kai tik sužinosiu reiso numerį, iškart jums parašysiu.

Ir vėl trumpa pauzė. Ragelyje traškesys. Nutrūko ryšys?

– Man išties labai gaila, misis Vagenbach. Padarysiu viską, kad kuo geriau čia jaustumėtės.

– Jūs labai malonus, misterį Grynai. Labai ačiū. Iki pasi-matymo.

Padėjusi ragelį panūdo atsisėsti. Žinoma, ne tarp duženų, o virtuvėje. Ir pas Emilę, kai su mama Johana ten viešėdavo, dažniausiai susėdavo virtuvėje.

Johaną ir Emilę siejo ypatingas ryšys. Karo, jau einančio į pa-baigą, metu gimusią Johaną augino Emilė – mama gimdydama mergaitę mirė. Beatricę Diana matė tik išblukusioje nuotrauko-je, darytoje prieš pat Johanos gimimą. Diana vis svarstė, kodėl pati vaikų neturėjusi Emilė taip ir neišsivaikino jos mamos.

Dianos santuokai byrant į šipulius, prie mirties slenkščio atsiduria mylima teta. Jauna moteris skubiai išvyksta atsisveikinti su giminaite ir pažada jai atskleisti seną šeimos paslaptį.

Prašmatniame tetos dvare Diana aptinka senolės paliktų paslaptingų nuorodų – stulbinančių šeimos praeities detalių, tarp kurių – sena išblukusi nuotrauka. Joje įamžinta jauna moteris, stovinti šalia palmių paunksnėje pasislėpusio namo. Ar tai galėtų būti prosenelė, kuri kadaise gyveno Šri Lankoje?

Visi pėdsakai veda į egzotišką Indijos vandenyno salą ir jauna moteris ryžtasi jais sekti. Atvykusi Diana susiduria su skaudžia pranašyste, nulėmusia jos šeimos likimą, sužino apie uždraustą, bet vis neblėstančią prosenelių meilę. Būtent čia Diana pagaliau suvokia tiesą apie savo giminę ir atskleidžia amžiaus senumo paslaptį, kuri pakeičia ir jos pačios gyvenimą.